

MAGYAR LAPOK

X.6 évfolyam, 119 (2680) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 május 26

Órák alatt összeroppanhat a maradék angol

csapatok ellenállása Krétában

Küszöbön áll Kréta egész területének német kézre jutása. Hadihajók szállítják már a német csapatokat a szigetre

Zürichből jelentik: (B. T. Kréta egész területének német kézre jutása küszöbön áll. A németek szombaton már hajókkal vitték a csapatokat Krétába. A partraszállítás vasárnap folytatódott. A bombázások emberéletben nem okoznak nagy kárt, mert a lakosság jól elrejtőzik a barlangokban.

Zürichből jelentik: (B. T.) A Neue Zürcher Zeitung ankarai külföldi tudósítója hosszabb tudósításban foglalkozik a Földközi tenger keleti medencéjében illetve a Közelkeleten lejátszódtat és még várható eseményekkel. A tudósító szerint Ankarában azon a véleményen vannak, hogy a krétai események a nagy hadművelet első részét jelentik, amelynek végső célja a földközi-tengeri brit hadiállások birtokba vétele. A német csapatok görögországi összehívásából arra következtetnek, hogy azokat a krétai harcra vetik be. Ankarai német körökben úgy vélik, hogy a krétai harcok legkésőbb június közepére véget érnek. A hadművelet második része a Cyprus meghódítása lesz. Ennek előkészítése folyamatban van. A sziriai előkészületekből arra következtetnek, hogy a francia mandátumos terület lényeges szerepet játszik az elkövetkezendő hadműveletekben, amennyiben a közelkeleti akciók számára támaszponttá építik ki.

Lisszabonba érkezett hír szerint — mint az Esti Ujság értesül — a Krétaért folyó harc nemcsak a Szuézi csatorna sorsát, hanem az iraki petroleum kérdését is eldönti. Kréta elfoglalásával ugyanis lehetetlenné teszik az angol flotta működését Palesztina és Szíria vidéken.

UJ MÓDSZERREL DOLGOZTAK A NÉMETEK KRÉTA SZIGETÉN

Berlinből jelentik: Szombaton a német ejtőernyősök Kréta szigetének nagyrészt birtokukba vették. Az angolok már csak a sziget délkeleti sarkában tartják magukat. Számolni lehet azzal, hogy

a maradék angol csapatok ellenállása órák alatt összeroppan.

A német vezérkar lapja, a Deutsche Allgemeine Zeitung azt írja, hogy a krétai harc döntő jelentőségű az egész Közelkelet szempontjából, mert Krétától Alexandria már csak 500 kilométernyire van és ugyanilyen távolságra esik Cyprus is. Krétáról a német légi-erő teljesen hatalmába keritheti a Földközi tenger feletti légiuralmat és az angol flottát mindenütt visszavon-

lásra kényszeritheti. A lap nagy elismeréssel emlékezik meg az olasz csapatok segítségéről a krétai harcokban.

Baselből jelentik: (B. T.) A Basler Nationalzeitung jelentése szerint a németek Kréta szigete ellen új módszerrel operáltak. Az új módszer szerint folyó támadást Hudetz tábornok, az ismert repülő szakértő készítette elő. Miután a norvégiai és hollandiai ejtőernyős támadási módszerek már el-

avultak. Az ejtőernyős csapatokat Lublin környékén képezték ki az új módszerre, amely kitűnően bevált. Az új módszer mindenekelőtt a meglepetésen épült fel. Német megítélés szerint ebben a háborúban a Hudetz-módszer diadalmaskodik. A német légi-erő teljes mértékben kiegyenlítette az angol tengeri flotta tulsúlyát és a Peloponneszról és Dodekaneszről kiindulva az angol flottát harapófogóba szorította.

Angol hajóveszteségek a krétai vizeken

Berlinből jelentik: (NTI) A véderő főparancsnokság közli:

A Kréta körüli harcokban a német légi-erő, mint részben már közöltük, rendkívüli sikereket ért el a Földközi-tengeri brit hajóhad ellen. Az eddigi jelentéseket összefoglalva, egyetűl a német légi-erő május 20. óta 7 ellenséges cirkáló, 8 rombolót, valamint egy tengeralattjárót és öt gyorshajót súlyosított el. Bombatalálattal súlyosan megrongáltunk egy csatahajót s több cirkálót és rombolót. Német harci gépek vasárnap súlyos támadást intéztek Kréta ellen. Igen sok hatalmas tűz keletkezett. A hatalmas robbanások egész napon át tartottak.

Anglia felkészül az újabb visszavonulásra

Stockholmból jelentik (Bud. Tud.): Londoni jelentés szerint Churchill kedden az alsóházban beszédet mond, amelyben beszámol a krétai harcokról.

Amszterdamból jelentik (NTL): Bartlet, angol alsóházi tag vasárnap este kijelentette az angol rádióban, hogy a krétai helyzet nem biztató.

— Ujra meg kell állapítani, — hogy mindig a németek a támadók. Tény, hogy a németek minden egyes esetben több harckocsival, több ágyúval, ejtőernyőssel és tengeralatt-

járával érkeznek, több gyárat építenek és azokban több munkást foglalkoztatnak. A legközelebbi időben tehát ismét újabb visszavonulásra kell felkészülnünk és valószínűleg még újabb vereséget fogunk elszenvedni.

Arról is beszélt a képviselő, hogy az angol iparban nem mindig érik el az eredményt, amit termelhetnek. Nem is annyira a munkaerő hiányáról van szó, mint inkább a munkakészség hiányáról.

Sziriát meg akarják támadni az angolok (?)

Isztanbulból jelentik (Bud. Tud.): Palesztinai jelentések szerint ott arra számítanak, hogy Anglia megtámadja Szíriát. A szír haláron erős csapatokat vontak össze. A palesztinai brit egységeket az elmúlt napokban lényegesen megerősítették. A török lapok továbbra is követelik, hogy Törökország biztonsága érdekében, az egyik lap szerint a Szíria elleni támadás egyenlő Törökország meglátásával.

Isztanbulból jelentik (Bud. Tud.):

A közelkeleti események az egyiptomi kormányt bizonyos előkészületek megtételére bírták. Elrendelték a vörös-tengeri, a szuez-menti és a földközi-tengeri veszélyeztetett kikötőkben a rendkívüli állapotot. Sürgős intézkedéseket tettek az angol katonai hatóságok a légvédelem megerősítésére is. Portsaidból és Alexandriából a polgári lakosságot elszállították.

Amszterdamból jelentik (NTL): A londoni rádió közli két angol tiszt el-

beszélését, akik a görög királyt Egyiptomba kísérték. A tiszték elmondják, hogy a német ejtőernyősök a király házának közvetlen közelében szálltak le. A király a hegyek közé menekült és pásztorok barlangjában töltötte az éjszakát. Másnap a brit követségre ment és annak segítségével szállott hajóra.

Londonból jelentik: A Reuter iroda jelentése szerint a görög király Kréta szigetének elhagyásakor szöveget intézett a görög néphez. A szövegben hangoztatja, hogy mialatt a szigeten azon fáradozott, hogy az ellenállást megszervezze a további harcra, az ellenség nagyarányu hadműveletekbe kezdett a sziget ellen.

— Több napos légitámadás után — folytatja a kiáltvány — május hó 20-án hánalban érte el a támadás csúcspontját, amikor az ellenség légitűton kísérelte meg a sziget megszerzését. Az ejtőernyős csapatok főcélpontja éppen az a vidék volt, ahol én és a miniszterek laktunk. Pár száz méterre estek le a bombák házunktól. Minthogy el voltunk vágva a csapatainktól való összeköttetéstől, feltétlenül szükségesnek látszott visszavonulásunk. Csapatainkkal később sem tudtuk fölvenni az összeköttetést. Folytattuk utunkat a hegyek felé, arra a meggyőződésre jutva, hogy jelenlétünk zavarná a katonaság tevékenységét. Elhatároztuk, hogy elhagyjuk a szigetet és olyan angol területre megyünk, ahová meghívtak bennünket.

EGYPTOMBAN NEM LELKESEDNEK ROOSEVELT FIÁÉRT

Berlinből jelentik (Bud. Tud.): Kairói jelentés szerint az elnök fia, James Roosevelt nem talált valami lelkes fogadtatásra Kairóban. James Roosevelt megkísérelte, hogy Amerika támogatásának ígéretével bevonja Egyiptomot az Anglia melletti akcióba. Egyiptomi mértékadó körök azonban az ajánlat elől udvariasan kitértek. A James Roosevelt tiszteletére adott vacsorán az elnök fia ultimátumszerűen felszólította Egyiptomot, hogy vagy belép Anglia koalíciójába, vagy elveszti az Egyesült Államok rokonszenvét. Ez a kijelentés olyan kínos hatást keltett, hogy hosszú és kínos hallgatás volt rá a felelet.

„Hazánk magyar vérrel áztatott minden röge nekünk vissza jár!”

A Székely Hadosztály Egyesület nagyváradi főszékének alakuló közgyűlése

A Székely Hadosztály Egyesület már egy évtizednél régebb idő óta alakult meg Budapesten, hogy az egykori székely hadosztály tagjainak a polgári életben valami elhelyezést biztosítson s a hadosztály elesett katonáinak özvegyeiről és árváiról gondoskódjék. Erdély északi felének és a Székelyföldnek felszabadulása után az egyesület módosítás alá vette alapszabályait, s az ujonnan felszabadult területeken is fiókszervezetek alakításába kezdett.

Valamikor, a Székely Hadosztály megszervezése és harcai idején a Székelyföld volt a hadosztály felgyűltö területe. Kolozsváron és környékén voltak első küzdelmei, s Bihar, Szatmár, Szilágy és Hajdu megyék területén állottak hónapok hosszáig csatasorban a Magyarországra támadó román hadsereggel szemben. E három területcsoporthoz képest a Székely Hadosztály-Egyesület is mostani kiegészítő szervezkedését úgy vitte végbe, hogy „főszék” elnevezéssel a Székelyföldre Kolozsvárra, s a bihari vidékekre egy-egy fiókegyesületet hozott össze. A bihari vidékek főszékének hivatalos megalakulása most vasárnap, május 25-ikén történt meg Nagyváradon, a Kereskedelmi Csarnok tágas dísztermében.

Az ünnepélyes alkalomra zöld galyfakkal és virágokkal díszítették a díszterem emelvényét és a bejáratot. A dísztermet zsúfolásig megtöltötték a volt székely hadosztály harcosai, valamint az egyesület céljait pártolni akaró magyar testvérek. Az előzetes szervezkedés során egy dalos csoport is alakult, mely a Magyar Hírszék egy-egy élénkelésével kezdte meg az alakuló közgyűlést. Azután az egyesület központjának ügyvezető elnöke, vitéz Görgey Lajos tábornok mondott ismertető beszédet az egyesület céljairól és a fiókszervezetek hivatásáról. Tölmácsolta az egyesület elnökének, vitéz Szentkereszthy Kratochvíl Károly altábornagnak a nagyváradi főszékhez küldött üdvözlését. Különösen kiemelte, hogy a Székely Hadosztály volt az, amelyik az 1918-iki összeomlások egyedül állott oda a régi országhatárok védelmére. Hósi küzdelmében két tűz közé szorult az alföld felől a vörös hadsereg, Erdély felől a román hadsereg támadta. Hadijog szerinti fegyverszüneti egyezményrel fejezte be harcait. A Székely Hadosztály a maga rögtönzött alakulataival, s hiányos felszerelésével is hónapokig tartotta magát a két ellenség között. Erdemet szerzett vele, hogy megakasztotta a bolsevizmus terjedő útját. Másrészt fegyveres ellenállásával kifejezte azt is, hogy a magyar nemzet soha föl nem adja igényét a történelem és a természet által adott régi országhatárookra. Ennek az ellenállásnak az erőlcsei ereje az elmúlt évtizedekben

Nagyvárad

új, város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2.—

egyik ható okká vált abban, hogy most Erdély egy részét visszakaptuk, s Erdély többi részét is az egész nemzet lelke visszakívánja.

— Hazánk magyar vérrel áztatott

minden röge nekünk visszajár! — mondotta nyomatékos szavakkal Görgey tábornok, s a közönség lelkes együttérzéssel tapsolt és helyeselt a tábornoknak.

A Sz. H. O. Egyesület nagyváradi megszervezkedésének ismertetése

Görgey Lajos tábornok megnyitó beszéde után Lőrinczy Mózes tanár mint az egyesület központja részéről megbízott szervező tisztt ismertette a Bihar, Szilágy, Szatmár és Hajdu megyékre vonatkozó munkálataikat. E területek kiterjedően alakult meg most a nagyváradi főszék. A szervezési előkészületek ez év január 16-ikán kezdődtek meg Lőrinczy tanár vezetésével.

A bajtársak 22 évi megalázás után lángoló hazaszeretettel, minden erejükből támogatták a szervezést. 9 nagyváradiak különösen azért is hálásak a Székely Hadosztálynak, mert az ökönfeláldozó hősiességüknek köszönhető többek között az is, hogy Nagyvárad 1919 március 15-i nemzeti ünnepét még megünnepelhette, bár az ünnepség a román megszállás, közelsége miatt alaposan veszélyeztetve volt.

Ez év április 26-án József Ferenc királyi herceg váradi látogatása alkalmával dr. Paál Árpád főszervező orsz. gyűl. képviselő közbenjárására a főherceg támogatását nyerte meg az Egyesület céljának. De kivette részét a Székely Hadosztály az árvizkárosultak felségélyezésében is, amennyiben ez alig 200 főnyi alakulat két ízben is hozzájárult a „Magyar Lapok” felségélyezési akciójához.

Az előadó még részletesen felsorolta

Dr. Paál Árpád elnöki székfoglalója

A tiszttakar megválasztása után dr. Paál Árpád elnök köszönte meg a bizalmat, s kijelentette, hogy megbízatását átmenetinek tekinti. Az ő nemzedéke mögött már két fiatalabb nemzedék is torlódott föl, s ezeknek kell átvenniük a jövődő vezetést. A maga nemzedéke hivatását abban látja, hogy a Székely Hadosztály multja és történelmi értékelése tekintetében a közönség megbecsülő emlékeztetést költse. Evégett az egyesületnek muzeális adatgyűjteményeket kell végbevinnie és kegyeleti tartozásokat kell teljesítenie. Világtörténelmi jelentőségű volt az osztrák magyar birodalom megszűnése, s vele az egykori közös hadsereg fölbomlása. Akkor ebben a történelmi zuhanásban még nem alakulhatott meg a magyar nemzet önálló hadserege, hanem a Székely Hadosztály volt az egyetlen nemzeti honvédelmi alakulat, mely a két történelmi korszak közötti szakadékot mintegy a maga teste odadozásával igyekezett kitölteni. Ezen az élettestekből való híd megérkezett meg a magyar nemzeti hadsereg Magyarországra közlétebe. A Székely

azokat, akik a szervezés munkálatait segítségükkel vagy együttműködésükkel előmozdították.

MEGVÁLASZTJAK A FŐSZÉK NAGYVÁRADI TISZTIKARÁT

Lőrinczy Mózes tanár részletes beszámolója után a főszék tisztikarának megválasztására került sor. Előnknek választották meg dr. Paál Árpád főszervező orsz. gyűl. képviselőt társelnöknek dr. Szotyori Nagy Dezső pénzügyigazgatót. Ügyvezető alelnök: Felsőtorjai primor Kozma Lajos ny. alezredes, állandó helyettese Lőrinczy Mózes. Ügyvez. dr. Kalas László. Titkárok: dr. Gergely Ferenc és Török Ferenc. Pénztáros: Bátyai Imre. Ellenőr: Medgyesi Géza. Háznagy: Boldizsár István. Megválasztottak még nyolc főszéktagot, tizenegy főszéki kiküldöttet és öt tagból álló számvizsgáló bizottságot.

Díszelnökül választották meg a vármegyei főispánt, a városi főispánt a polgármestert, dr. vitéz Nádányi János alispánt, Báthori-Szűcs Sándor ny. tábornokot, a táblai elnököt, Horváth Árpád min. kormánybiztos, dr. Czeglédi Miklós ügyvédet, Szabó János kőműves felsőházi tagot, Zs. Nagy Gábor és Szentmiklóssy Sándor ny. őrnagyot.

A közgyűlés valamennyi megválasztottat lelkesen megéljenzte.

kereket esetleg nem is ér el, de mindig nemesbitőleg hat az utódokra. Ilyen értelemben olyan hősi életet kell elnünk, melynek lényge a bátorság, vagyis a jövődő élet iránti ösztön. A Székely Hadosztályegyesületnek a társadalom ilyen szellemű megszervezése is szolgálnia kell, s a határvidékek kialakítását is meg kell kezdenie, hől olyan társadalom tudjon kialakulni, mely munkával is éppen úgy védje a haza földjét, mint fegyveres készenléttel.

A Székely Hadosztályegyesület nagyváradi kerületében az elnök az új tisztikarral együtt vállalni kívánja, hogy a mondott irányban valami munkát megkezdjen és megalapozzon.

A székfoglaló után Szabó János főrendiházi tag emelkedett szíléra és a munkásság nevében ösztönöz és meleg szavakat tolmácsolt. Ezután a Székely Hadosztály dalárdája elénekelt a Székely Himnuszot, majd az egybegyűlték a Himnuszot s ezzel a közgyűlés véget ért.

MEGKOSZORUZZÁK A HŐSÖK EMLÉKÉT

A közgyűlés résztvevői ezután katonás reniben felsorakoztak és a Rukovszky uti temetőbe koszorút vittek ki a hősök emlékére.

A koszorút a katonasiroknál Görgey tábornok helyezte el a többi koszorú mellé. A tábornok megható beszédben szólott arról, hogy a hősök emlékezte a jelen nemzedéket is figyelemre a hősköz méltó életre.

A koszorúzás után egyszerű társas ebéd volt a „Kék macska” vendéglő kerthelyiségében, hol Görgey tábornok a kormányzóra, Szentmiklóssy Sándor őrnagy a bajtársias együttérzésre, Szabó János felsőházi tag a munkásokkal való társadalmi együttműködésre, mondott köszöntőt. Együttal a jelenlevők a maguk ügyes-bajos dolgaikban kértek és kaptak tájékoztatásokat a Hadosztály-Egyesület kiküldöttétől.

Jóváhagyták Nagyvárad költségvetését

Befejezte a miniszteri bizottság nagyváradi tárgyalásait

Nagyvárad. Saját tud. Az elmúlt héten a városi költségvetés megtárgyalására és jóváhagyására miniszterközi bizottság érkezett Nagyváradra. A belügyminisztérium részéről dr. Sas Elemér miniszteri osztályfőnök, Cserzy István miniszteri titkár és Szuppán Géza miniszteri titkár, a pénzügyminisztérium részéről Krutassy Ernő miniszteri tanácsos, Buzsák Kiss Ernő miniszteri osztálytanácsos, a honvédelmi minisztériumból pedig Dienes szászados.

A miniszterközi bizottság dr. Soós István polgármester, dr. Gyapay László helyettes polgármester, a pénzügyi osztály főnöke és Benkő Ákos számvizsgáló főnök jelenlétében tárgyalta általánosságban és részleteiben is a költségvetést. Egyes pontokról, pl. a levénteleviziónak részére felvett városi támogatásnál közbeszólt a honvédelmi minisztérium kiküldöttje is.

Másfél napi tárgyalás után dr. Sas Elemér közölte a polgármesterrel, hogy a költségvetést általánosságban és részleteiben is jóváhagyja s egyben megelégedését fejezte ki a polgármester odaadó és lelkes munkájáért, amelyet a költségvetés összeállítása körül kifejtett s mely ma Erdély első magyar költségvetése, amely jóváhagyás alá kerülhetett.

Elmenekült a brit hajóhad a Kréta körüli vizekről

Új állásokat építenek a brit csapatok Ciprus szigetén. Pótolhatlan veszteség érte a brit haditengerészetet a Hood elsüllyedésével

Anglia elvesztette tengeri fölényét

Az elmúlt két nap harci eseményeinek homlokterében kétségtelenül az a két német hivatalos jelentés áll, amelyek egyike a Hood nevű, 42 ezer tonnás angol csatacirkáló elsüllyesztéséről számol be, másika pedig elsősorban ad hírt a május 20-ika óta folyó, nagyjából Kréta körüli harcokról.

A Hood elsüllyesztése — amely a Bismarck nevű német csatahajó műve, — óriási veszteséget jelent a brit haditengerészetre, annál is inkább, mert a Hood a világ legnagyobb csatahajója s pótlása a leheltelességgel határos.

A másik jelentés, mely a Krétaért folyó harcokról számol be, már annál a körülménnyel fogva is óriási jelentőségű, hogy — egyáltalában sor került a közlésére. A német hadvezetés ugyan csak akkor közöl jelentést egy-egy fontos pont birtokáért megindult, rendkívüli hadműveletről — és ezt a kréta harcokról itt-ott megjelenő találgatásokkal kapcsolatban is hangsúlyozta, — amikor ez a hadművelet már kézzelfogható eredményt tud felmutatni. Magának a jelentésnek a közlése tehát már azt mutatja, hogy a németek kréta vállalkozása sem kevésbé sikeres, mint minden eddigi kezdeményezésük a háború kezdete óta.

Alátámasztja ezt a meggyőződést az a későbbi N. T. I. jelentés, mely szerint az angol hajóhad elhagyta a Kréta körüli hadszínteret, mert már is olyan súlyos veszteséget szenvedett a német légi haderőtől, hogy azt belátható időn belül nem tudja pótolni.

A fent vázolt nagyjából Kréta körüli eseményekről az alábbi távirataink számolnak be:

Berlinből jelentik: (NTI.) A véderő főparancsnoksága közli:

Lütfens tengernagy, hajóhadparancsnok vezetésével — mint különjelentésben már jelentettük — egy német hajóhadkötelék az Izland körüli tengerészen brit nehéztengeri erőkre bukkan. A Bismarck csatahajó rövid heves küzdelem után elsüllyesztette a Hood brit csatacirkálót, a brit hajóhad legnagyobb csatahajóját. Egy másik csatahajót, amely a legújabb angol King-Georgosztályba tartozik, megrognáltunk és megfutamosra kényszerítettünk. A német tengeri erők veszteség nélkül folytatták hadműveleteiket.

A brit anyaország ellen folyó küzdelemben német harci repülőgépek szombaton és vasárnapra virradó éj-

szaka bombázták az angol déli és délkeleti partok mentén épült kikötőberendezéseket és a repülőgépipar gyártelepeit. Repülőgépeink elsüllyesztettek két kereskedelmi hajót, összesen 3500 tonnatartalommal, súlyosan megrognáltak két nagy teherhajót.

A német afrikai hadtest járőrei Észak-Afrikában Tobruk közelében a többi között megsemmisítettek két brit páncélcsovis.

Az ellenség sem nappal sem éjszaka nem repült be Németország területére. Az ellenség támadást kísérelt meg a holland és a norvég partvidék ellen. E kísérlet során német vadászipülőgépek lelőttek két ellenséges harci repülőgépet.

A háború legsötétebb napja...

Berlinből jelentik: (NTI.) A Hood elsüllyesztésével kapcsolatban a Berliner Börsenzeitung a többiek között ezt állapítja meg:

— Anglia csatahajó állománya annyira igénybe van véve, hogy minden veszteség pótolhatatlan rész út.

A Hood elvesztése Angliát számára azért is különösen fájdalmas, mert a Hood a világ legnagyobb csatahajója.

Amivel az angol hírverés évek óta érvelt az angolok tengeri fölénye mellett. A Hood elsüllyesztésével Anglia a tengeri háborúban olyan harci

erőt veszített el, amit más hajókkal nem tud pótolni.

A Berliner Lokalanzeiger szerint a Hood nemcsak az angol haditengerészet büszksége volt, hanem minden angol számára egyben az angol tengeri hatalomnak és világbefolyásnak jelképe.

Amikor a tengernagy hivatalos közölte ezt a veszteséget — írja a lap — akkor ezt a napot a háború legsötétebb napjának fogja tartani és hasonló gondolatok fognak keserű előérzeteket kelteni az angol nép lelkében.

Az angol birodalmat ért megrázkódtatás

Newyorkból jelentik: (NTI.) A newyorki reggeli lapok a legfeltűnőbb módon foglalkoznak a Hood angol csatacirkálónak a Bismarck német csatahajó által történt elsüllyesztéséről érkező jelentésekkel.

Az egyik amerikai hírszolgálati iroda londoni tudósítója „az angol birodalmat ért megrázkódtatásról” beszél, amely annál inkább érzéke-

nyen sújtja Angliát, mivel a Hood elsüllyesztése Viktória királynő születésnapjának 122-ik évfordulóján történt. Ezt a napot az egész birodalomban megünnepelik.

A Hood elvesztése — jegyzi meg a levelező — csak a skagerraki csatában elszenvedett angol veszteségekkel hasonlítható össze.

Még mostanáig is titok, hogyan ha-

tolthatott be a német gránát mélyen a hajó belsejébe beépített löszkamrába, minthogy a Hoodot éppen ilyen lehetőségei számolva, különösen erős páncélzattal látták el.

Közlök a lapok azt is, hogy Holland angol tengernagyot, akinek a zászlója a hajón lengett, a brit hajóhad tüzérségi szakértőjének tekintették.

A Newyork Times szerint az angol tengerészetet ért súlyos csapásból kapcsolatban nemcsak az angol nagy-

követség, hanem az amerikai tengerészeti minisztérium is megdöbben hallgatásba burkolózik.

Washingtonban kínos meglepetést keltett, hogy a Hood egyetlen komoly találatot sem bírt elérni ellenfelén.

Ugyancsak kínos meglepetésként hatott az is, hogy a nagyobb német hajóegységek olyan messze fejthetnek ki tevékenységet, anélkül, hogy az angolok felfedezhetnék őket. Hitler ezáltal beváltja azt a fenyegetését, hogy támadás ér minden hajót, amely a zárlati övezeten belül hajózik.

Madridból jelentik: (NTI.) A Moya című spanyol lap Anglia tengeri helyzetével foglalkozik. Megállapítja, hogy Anglia elvesztette tengeri fölényét és ma már saját vizein támadják meg, olyan súlyos veszteséget okozva, mint amilyen a Hood elpusztítása. Anglia két nap alatt 38 hajóegységet veszített.

Menekül az angol hajóhad

A Német Távirati Iroda értesülése szerint a brit hajóhad elhagyta a Kréta körüli hadszínteret. Az angol hajóhad a német léghaderő elől menekült el és megmaradt egységei támaszpontjukra vonultak vissza. Az angol hajóhad olyan súlyos veszteségeket szenvedett, hogy ezeket belátható időn belül nem tudja pótolni, ezáltal tevékenységi képessége a Földközi tengeren nagymértékben csökkent.

Egy amerikai hírszolgálati iroda londoni jelentése szerint a tengerentúli brit csapatok új állásokat építenek Ciprus szigetén. Ezeket az állásokat szükségesnek tartják arra az esetre, ha a németek elfoglalják Kréta szigetét.

Hivatalos német jelentés a kréta harcokról

Német Távirati Iroda jelenti: A véderő főparancsnoksága közli: Mint külön jelentésben már közöltük, német ejtőernyős vadászok és légi aton szállított csapatok május 20-ának kora reggeli órái óta Kréta szigetén harcban állnak a brit hadsereg részeivel. Ezek a csapatok a levegőből intézett bátor támadással vadász-, romboló-, harci- és zuhanóbombázó repülőgépkötelékek támogatásával elfoglalták a sziget taktikailag fontos pontjait. A német csapatok megerősítve a hadsereg több kötelekétől, a földön támadásba mentek át. A sziget nyugati része máris szilárdan német kézen van. A harciselekmények az ejtőernyős vadászok, a levegőben szállított csapatok és a hadsereg kötelekei együttműködése mellett továbbra is tervszerűen folynak.

A német légi erők meghiusította a brit hajóhadnak azt a kísérletét, hogy beleavatkozzék a Krétaért folyó döntésbe. A német léghaderő elűzte a brit hajóhadat a Krétától északra elterülő tengerrészről; elsüllyesztett és megrognált igen sok ellenséges hajóhadat s az egész hadszíntér fölött kivívta a légi uralmat.

Május 20-ika óta a Krétaért folyó harcban német harcirokkal szoros együttműködve olasz tengeri és légi erők vesznek részt s az eddigi sikerekhez nagy mértékben hozzájárultak.

Szombaton a német légi haderő ismét nagy sikerrel avatkozott be a Kréta szigetért folyó küzdelemben. A csapatok megerősítésére vadászipülőgépek védelme mellett ismét ejtőernyős vadászokat tettek földre.

Harci repülőgépeink hatásosan bombázták ellenséges tüzérségi állásokat, géppuskafészeket, barakkokat, csapattáborokat és csapatösszevonásokat. Harci repülőgépeink

szétromboltak több brit légharító tüzérségi állást és szikratávíróállomást, megsemmisítettek két földön veszteglő repülőgépet s Krétától délre elsüllyesztettek egy 1000 tonnás kereskedelmi hajót.

Kréta elfoglalásának várható következményei.

Berlinből jelentik: (NTI.) Német részről a kréta hadműveletekkel kapcsolatban kiemelik: 1. Azt az előnyös helyzetet, amelyben a kréta védelem van. 2. Hangsúlyozzák Kréta jelentőségét. Londonban utalnak arra, hogyha Kréta német kézre kerül, Szuez is veszélyben van. 3. Német katonai körökben nem titkolják ezt, de hangsúlyozzák, hogy Németországnak még más fegyverei is vannak tartalékban.

Berlinből jelentik: (NTI.): A Német Távirati Iroda katonapolitikai munkatársa a kréta csatáról ezeket írja:

A német legfőbb hadvezetés a kréta harcokról jelentést adott ki. A jelentés hangsúlyozza, hogy a szigettől északra elterülő vizeket sikerült az ellenségtől megtisztítani.

Ez annyit jelent, hogy az utánpótlás kérdése német részről kielégítő módon megoldást nyert, úgyhogy a sziget meghódítására irányuló hadműveletekben jelentős viszszaesésekkel nem kell többé számolni.

Ezzel olyan katonai teljesítményt hajtottak végre, amely egyedül áll a háború történelmében. Norvégia, Rotterdam és a Korintusz csak előjáték volt a mostani hadművelethez képest. Kréta védelmezőinek meg volt minden előnyük, amit a természet és a katonai erő kifejtés adhat. A németek mégis sikert értek el.

Bár német részről Kréta szigetének katonai jelentőségéről még nem be-

szélnék, az angolok közleményeikkel mindenesetre elejét vették minden lehetségesnek, hogy Kréta esetleges elvesztését semmibe ne véve, afölött napirendre térjenek. Angol katonai szemlélyiségek mondták, hogy

a sziget elvesztése következtében Suez, Egyiptom, Irak és az egész Közel-Kelet stratégiai helyzetére nagy veszélyek származnak.

Német részről semmiféle utalást nem tettek arra, hogy az új stratégiai helyzetet hogyan fogják értékesíteni. A legfőbb német hadvezetőség sokatmondó hallgatásba burkolódik, ha olyan kérdéseket érintenek, amelyek a jövő hadvezetés szempontjából fontossággal bírhatnak.

AZ IRAKI VISSZAVERTEK A TRANSZJORDANIÁBÓL BETÜRT CSAPATOKAT

Damaszkuszról jelentik: (MTI) A 27. iraki hivatalos hadijelentés így szól: Nyugati arcvonal: Csapataink Transzjordániából érkező gépesített csapatokra találtak és azokat megtámadták. Kemény harc után az ellenség elmenekült és több sebesültet és megrongált gépkocsit hagyott hátra a csatatéren. Csapataink üldözöbe vették a menekülő ellenséget.

Déli arcvonal: Csapataink folytatták Bassra körüli hadműveletüket.

A légi haderő: Iraki repülőgépek átrepültek Habbaniyah fölött és gépfegyverrel lőtték át Gladiátor-mintájú földön levő angol repülőgépre, amelyek kigyulladtak. Légelhárító ágyúink tűz alá vettek négy csapatszállító repülőgépet és azokat megrongálták. Több járőrrepülést végeztünk ellenséges állások fölött.

Az ellenség légi tevékenysége: Az angol repülőgépek átrepültek a fővárost és az ország más területeit.

Rendőri csapatok: A sivatagban a helyzet változatlan.

ISMÉT ANKARÁBA UTAZOTT AZ IRAKI HADÜGYMINISZTER

Teheránból jelentik: (NTI) Az iraki hadügyminiszter ismét Ankarába utazott.

Bombayból jelentik: (Reuter) A városban állandó feszültség uralkodik. A rendőrség kétizben is tüzelt a tömegre.

Isztanbulból jelentik: (Stefani) Az egyik török lap azt írja, hogy Törökországnak el kell foglalnia Szíriát. — Egy másik lap megjegyzi, hogy Törökország ezzel háborúba keverednék a tengelyhatalmakkal.

ANGLIA NEM TUD AZ ÉV VÉGÉIG KITARTANI — AMERIKA BEAVATKOZÁSA NÉLKÜL

Tokióból jelentik: (NTI) Raeder vezérterengernagy nyilatkozott a Dornier Iroda berlini képviselőjének s a többi között ezeket mondotta:

Az északamerikai kormány felletts tagjai olyan intézkedéseket hoztak, amelyeket nem lehet megérteni és amelyek a nemzetközi jogba ütköznek. Senkisémet tartja lehetségesnek a támogatást az ocean tölso partja ellen. Ak: erről beszél, azzal a szándékkal teszi, hogy igazolja a maga agresszív terveit és a beavatkozásra irányuló akaratát. Ami a hajókaravánok kérdését illeti, az erre való áttérés nyit hadicselékmeny lenne. A járőrtevékenysége támadó jellegű, s a britek támogatását célozza.

Newyorkból jelentik: (NTI) Egy amerikai hírügynökség szerint Kennedy, az Egyesült Államok volt londoni nagykövete kijelentette, hogy az Egyesült Államok elővigyázatossággal többet ér, mint háborúval. Nem hive semmiféle amerikai segítségnek mind-

addig, amíg az Egyesült Államok meg nem valósítja védelmi tervzetét.

Az Associated Press jelentése szerint az Egyesült Államok volt világháborus vezérkari főnöke kijelentette, hogy Anglia nem tudna a nyárig az Egyesült Államok hajókiséréte nélkül ki-

tartani és nem tudna kitartani az év végéig az Egyesült Államok beavatkozása nélkül.

Newyorkból jelentik: Az ausztráliai miniszterelnök visszatért Sidneybe. Kijelentette, hogy nemsokára titkos parlamenti ülést hív egybe.

A Nemzeti Munkaközponthoz fordultak a burgonyahámzó-üzem kihasznál munkásai

Nagyvárad. Saját tud. A Nemzeti Munkaközpont titkárságánál több magyar munkásnó panaszt emelt Katona Miklós Budapestről jött burgonyakereskedő ellen, aki a Szmekka György-utca 1. sz. alatti üzemében minden törvényes előírást megcsúfoló embertelen feltételek mellett dolgoztatta őket.

Katona Miklós burgonyahámzóására alkalmazta ezeket a munkásnóket, amihez mindenekelőtt szükséges volt hatósági orvosi bizonyítvány beszerzése. Ennek díját, személyenként 9 pengőt előlegezte a tulajdonos a munka megkezdésekor mind a tíz munkásnónek azzal, hogy majd hetenként egy pengős részletekben levonja a fizetésükből.

A burgonyahámzás szakmában történt. A törvényes szakmájdíj Nagyvárad területén mázsánként május 1-ig 1 pengő 44 fillér volt. május elsejétől kezdve pedig 1 pengő 55 fillér. Ezzel szemben Katona Miklós május 10-ig mázsánként 1 pengő 20 fillért fizetett s ezt a munkát, ha a burgonya apró, mint a jelen eset-

ben is, 14—16 órás munkaidő mellett lehet elvégezni. Sokszor megtörtént, hogy a munkásnók reggel 8-tól éjjel 12 óráig, sőt 1-ig is dolgoztak, ami a törvény előírásának figyelembe nem vétele miatt napi 2 pengő, vagy 2 pengő 50 fillér maximális keresetet biztosíthatott.

Mint hogy a munkásnók kérték a minimális munkabérek megadását, ami pedig szintén csekély összeget jelentett, a cégtulajdonos a burgonyahámzóra hivatkozva, elbocsájtotta munkásait s az orvosi bizonyítványért járó összeg fejében, ellentétben a megállapodással, két részletet egyszerre levont a heti keresetből, 4 pengő 50 fillérből. Eszerint egy nagyvárad munkásnó a Katona Miklós-féle krumpplhámzó cégnél egy hét alatt megfizetett munkával két pengő és néhány fillért keresett.

A Nemzeti Munkaközpont lépéseket tett az illetékes hatóságoknál a munkások nevében, akik ragaszkodnak az őket megillető bérpótlékokhoz és felmondás esetén a két heti felmondási időhöz.

A Sajtókamara a vidéki sajtóért

Az Országos Magyar Sajtókamara, hogy a rendkívüli nehézségeket némileg enyhítse, amelyek a lapkiadásra a háborus viszonyok folytán hárulnak, kénytelen volt egyes megtakarítási rendelkezéseket hozni, amelyek minden lapkiadóra nézve egyaránt kötelezőek. Ezek szerint a budapesti és vidéki sajtónak egyaránt megtiltotta a példányok adását, valamint eltiltotta a lapkiadót bárminemű ajándékozás, pályázat és rejtvénymegíjtési jutalom, kedvezmény nyújtásától, mint ahogyan tilos hirdetéseknek, közlemé-

nyeknek díjazás nélküli közzététele is. Ezen tilalom kiterjed minden előfizettséggyűjtéssel foglalkozó vállalkozásokra is.

Tudva, hogy az általános anyagdrágulás, a hiányzó vasutszállítás helyett beállított autó, sinautó és repülőgépszállítás hatalmas tulkiadásai alig elviselhető terheket rónak a lapkiadásra, az olvasóközönség bizanyára megértéssel fogadja az Országos Magyar Sajtókamara kényszerű intézkedéseit.

ORSZÁGOS MAGYAR SAJTÓKAMARA.

Hóman Bálint Ungváron

Diszközgyűlést tartott a Kárpátaljai Irodalmi és Tudományos Társaság

Ungvárról jelentik: (MTI) A válás és közoktatásiügyi miniszter szombaton a Lél motorossal Ungvárra érkezett. A miniszter vasárnap délelőtt résztvett a Kárpátaljai Tudományos Társaság diszközgyűlésén. A közgyűlésen megjelent Kozma Miklós kormányzói biztos, Ugron Gábor titkos tanácsos, az Országos Irodalmi Tanács elnöke és még sokan mások. Hóman minisztert Hodinka Antal ny. egyetemi tanár magyar és orosz nyelven üdvözölte, majd megköszönte a kormányzói biztos fáradozásait. A kormányzói biztos fel-szólalása után a kultuszminiszter mondott nagy helyesléssel fogadott beszédet. A diszközgyűlés közönsége lelkes ünneplésben részesítette a kultuszminisztert, majd a kultusz-

minisztert és a kormányzói biztost a Kárpátaljai Tudományos Társaság tiszteletbeli tagjává választotta.

A szerbek hűségfogadalmat tettek a szentisiváni Magyarországnak

Zombor. A szerbek nagyszabású gyűlésen fogadtak hűséget a szentisiváni Magyarországnak. A gyűlés szónoka Graba Boniszláv, Zombor város egykori polgármestere volt. A szónok tolmácsolta a szerbek feltétlen államhűségét. A katonai parancsnokság kiküldöttja hosszabb választ-beszédében hangoztatta, hogy Magyarországon nincsenek első-, második és harmadrendű polgárok. A gyűlés Horthy Miklós kormány és a honvédség lelkes életével ért véget.

Kedden lesz a nagyvárad Vöröskereszt Egylet választmányi alakuló közgyűlése

Nagyvárad. Saját tud. (MTI) A Magyar Vöröskereszt Egylet Nagyvárad városi választmányának alakuló ülése 1941. május 27-én délután fél öt órakor lesz a városháza közgyűlési termében. Az elnökség felkéri mindazokat, akik tagsági gyűjtőíveken rendszeres tagoknak jelentkeztek, hogy ezen a gyűlésen jelenjenek meg. A Vöröskereszt egylet központjából ez alkalomra Nagyváradra érkezik Guillaume Árpád ny. altábornagy, tiszteletbeli elnök, főigazgató. Kisérétében vele együtt érkezik Nagyváradra Válay Gyula országos ügyvezető igazgató és Salacz Tibor titkár.

Kitűnően sikerült a Nemzeti Munkaközpont műsoros délutánja A legközelebbi előadás csütörtök este lesz

Nagyvárad. Saját tud. Jól sikerült és színvonalas kulturelőadás rendezett vasárnap délután a Munkás Otthon dísztermében a Nemzeti Munkaközpont szabadidőszervezete.

Ez már a harmadik ilyen előadás volt a mozgalom megindítása óta s a jelenlévők nagy száma azt bizonyítja, hogy a munkásság meghallgatta a hívó szót s megértette és magáévá tette a mozgalom célkitűzéseit. A Munkás Otthon dísztermét ugyanis a szó szoros értelmében zsúfolásig megtöltötte az érdeklődő közönség, annak ellenére, hogy talán ezen a vasárnapon volt az első igazi meleg kirándulásra alkalmas idő.

Az előadást a Himnusz vezette be, amelyet az építőmunkások dalköre adott elő Soós András karnagy vezényletével. Utána Szabó János építőipari munkás, felsőházi tag ismeretbe rövid, tartalmas beszédében a Hősök Napja jelentőségét. Beszéde során kitért a szabadidőmozgalom célkitűzéseire is, kérve a mozgalom minél szélesebbkörű támogatását.

Antalfy Margit két tehetséges növendéke a „Palotást” mutatta be, majd Juricskay Irma és Zombornyé Vadas Klára, az állami tanítónőképző intézet tanárnői tartottak Ismerd meg Magyarországot! címmel vetített képekkel kísért, magas színvonalú előadást Magyarország történelmi és földrajzi nevezetességeiről. Következő műsorszámként az építőmunkások dalköre a „Dal ünnepe” című műdalát adta elő nagy felkészültséggel, majd Fodor Viola, a Magyar Lapok munkatársa olvasta fel „Pásztornap a nagykunsgyi pusztán” című leírását. Végül Sarkady Mária két Ady-verset szavalt kiváló készséggel. A nagyszámú közönség az előadás minden egyes számát nagy tetszéssel fogadta.

Itt írjuk meg, hogy a legközelebbi előadás csütörtökön, 29-én lesz a Munkásotthonban. Ennek keretében dr. Simkó György főorvos „Egészségvédelem a szociális munkálatokban” címmel tart előadást. Utána vetített képekben ismertetik a magyar népviseletet. Ezenkívül vetítésre kerülnek még ismertető képek az állatvilágról, a budapesti állatkertben készült felvételek alapján. Az előadást szórakoztató műsorszámok egészítik ki.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok-at

INNEN-ONNAN

Olaszország

A libiai Giarabub olasz helyőrségének hősi védelme hosszasan foglalkoztatta a világsajtót. Giarabub védelmét most a hűségnek megfelelően filmre veszik, hogy megörökítsék a keletafrikai olasz haderő hősiességét. A szövegkönyvet Asvoro Gravelli írta.

„La donna fascista”, az olasz fascista nők folyóirata adatait közlő az olasz nők hazafias, áldozatos tevékenységéről, amellyel az olasz házáért harcoló katonáikért buzgólkodtak. Megtudjuk, hogy a milánói asszonyok az elmúlt áprilisban több mint 425 ezer lírát és 180 ezer líra értékű ajándékokat gyűjtöttek a katonák részére, ezenkívül 804 kiló gyapotot, 2482 kiló gyapjút és 477 kiló vásznat kerestek össze és dolgoztak fel. Az önkéntes munkában 2433 személy vett részt.

Egyesült Államok

Az Egyesült Államok népe Roosevelt keddi nyilatkozatát várja. A legutóbbi sajtóértekezleten Roosevelt a hozzáintézett kérdésekre tartózkodó válaszokat adott. Nem nyilatkozott arra a kérdésre, vajjon egyetért-e Knox és Stimson beszédeivel, amelyekben a semlegeségi törvény módosítását kívánták? Vannak olyan amerikai hírek is, hogy Knox és Stimson beszédei csupán előkészítő műveletek, amelyek révén Roosevelt adott esetben kijelentheti, hogy egyetért a nép véleményével és nem küld Angliába amerikai hajókat. Ezzel szemben viszont a hajórajok őrsgátlását kiterjeszti azokra az útvonalakra, amelyekön hadianyagot szállítanak Egyiptomba, vagy Angliába. Stimson hadügyminiszter újabb két és félmilliárd dolláros hitel megszavazását kéri az eddigi fegyverkezési programon túlmenően 13.000 legnehezebb bombázógép és más új típusú harci repülőgép gyártására.

Newyorkból jelenti a Corriere della Sera, hogy a szerb kormány Kanadában telepedett le. Szimovicsék Kanadából tartják fenn a kapcsolatot a londoni kormánnyal. Ugyancsak a Corriere della Sera jelenti Kairóból, hogy Faruk egyiptomi király személyes üzenetet küldött II. Györgynek és hangsúlyozza, hogy ő maga és kormánya örül, hogy vendégszeretettel fogadhatja Györgyöt és minisztereit. Hozzáteszi azonban, hogy Egyiptom nem hadviselő helyzetére való tekintettel nem engedheti meg sem György király, sem a görög kormány politikai tevékenysége Egyiptom területén. György király erre elhatározta, hogy továbbutazik Palesztinába.

Anglia

Churchill miniszterelnök Nagybritannia valamennyi férfiához személyes üzenetet intézett, amelyben vádolja kötelességeiket az invázió esérére. A felhívást a jövő héten több mint 14 millió példányban osztják ki. Ha az ellenség támadására sor kerül — hangzik a felhívás — az ország legnagyobb részét nem éri azonban támadás. Ahol azonban az ellenség partraszáll, vagy megkísérli a partraszállást, ott rendkívül erős harcok lesznek. Ezek a harcok nem-

csak addig folynak, amíg az ellenség kísérletet tesz a partraszállásra, hanem azután is a brit bombázók igen heves ellentámadásokat indítanak azok ellen a pontok ellen, ahol az ellenség már megvetette a lábát. Minél kevesebb polgári lakos vagy nem harcoló személy marad ezeken a vidékeken, annál jobb. Ezért, ha a hatóságok azt tanácsolják, hogy egyes

vidékek lakosai hagyják el helyüket, kötelesek máshová menni. Ha a támadás már megkezdődött, késő lesz a távozásra s akkor az ott lakók kötelessége, hogy helyben maradjanak. Az országnak azokon a részein, ahol nem folynak harcok és ahol nem hallanak a közelből ágyúszt, vagy lövöldözés zaját, a lakosság folytassa rendes foglalkozását.

Romániában zárolták a kukorica készleteket

Husz évig terjedő kényszermunkával büntetik a lisztkészletek eltitkolását. 46 lei egy kiló cukor Romániában

Bukarestből jelentik: Törvényrendeltek az 1940. évi és a megelőző évekbeni származó buza, rozs és árpa-lisztmennyiséget az állam tulajdonába írták át, bárki tulajdonában és volt eddig. A készlet tulajdonosainak joguk van húsz kilót visszatartani. Azok számára is visszatartanak ilyen mennyiséget, akiket ökölémeznek. A készlettulajdonosok kötelesek öt napon belül bejelenteni készleteiket. Aki ennek nem tesz eleget, azt szabotázs címen perbe fogják és öttől húsz esztendőig terjedő kényszermunkával sújtják.

Ministeri rendelettel zárolták az

egész ország területén a kukorica-készleteket. A tulajdonosok öt napon belül kötelesek bejelenteni készleteiket. A cukorhiányra való tekintettel a kormány kénytelen volt cukrot importálni és a cukor árát felemelni. Kilónként 1 pengő 80 fillér (46 lei). Ahol vasútállomás nincs, ott a cukor ára 1.84 (47 lei).

Bukarestből jelenti a NTL: A kenyér ezután 55 százalékos egységes lisztből és 45 százalékos kukoricalisztből áll. Az ellátásügyi minisztérium helyettes államtitkarsága erről hivatalos rendeletet adott ki.

Egymillióháromszázezer látogatója volt a Budapesti Nemzetközi Vásárnak

Vidékről 150.000, külföldről 3.000 utas érkezett. 17.500 vagon az építőanyag-tözsde eredménye. — A legtöbb szakmában a kereslet meghaladta a kínálatot. Mindent eladtak a háziiparosok. — Délmagyarországot kereskedelme már a vásáron lépett kapcsolatba az anyaországgal

A bútortipar átlag 50 százalékkal nagyobb forgalmat bonyolított le, mint tavaly. Ebben a szakmában külföldi vevők is nagyobb tételekkel szerepeltek.

A ruházati és szőrmeiparban a kereslet egyes cikkekben meghaladta a kínálatot. Számos cikkben Erdély és a Délvidék lépett fel a legnagyobb vásárlásokkal.

A kisipari kiállítók megszokott exportüzletét a kiviteli nehézségek gátolták. Az ebből eredő hátrányt azonban erősen túlszárnyalta az ez évben igen jelentős emelkedett belföldi kereslet.

A házipari, népművészeti és iparművészeti cikkekben az exportlehetőség ezúttal is fennállott. Különösen Németország, Svájc, Svédország, a Szovjet-Unió, sőt Franciaország és Bulgária is keresték ezeket az árukat. Emellett emelkedett a belföldi vételkedv is. Feltűnő, hogy a kereslet első sorban az értékesebb, finomabb minőségű áruk felé koncentráldott.

Nemzetközi érdeklődést váltott ki a Magyar Feltalálók Országos Szövetségének kollektív kiállítása, ahol a bemutatott találmányok túlnyomó része magyar és külföldi gyárosok, valamint tőkésék részéről talált komoly érdeklődésre.

Erdély első szereplésének sikere.

Erdély gazdasági élete három főcsoportban mutatkozott be a Nemzetközi Vásáron. Az erdélyi gyáripar csak a nyersanyaghiány akadályozta meg igen nagyszabású üzletkötések keresztülvételében. Így volt gyár, amelyhez az üzem öt évi termelését meghaladó rendelések futottak be és számos egyéb üzem, amely csak feltételeken vállalhata a rendelések teljesítését abban az arányban, amint a beszerezhető nyersanyag a gyártást lehetővé fogja tenni. Különösen nagy kereslet mutatkozott az erdélyi textilgyárak,

cipő- és bőrgyárak, szőnyegszövő-üzemek, kefégyárak és élelmiszerüzemek termékei iránt. Az erdélyi háziipar kiállítói szinte kivétel nélkül eladták teljes készletüket, közöttük a vásár közben többször érkezett pótszállítmányokat is. A vevők között tekintélyes üzletkötéssel szerepeltek a külföldiek is. Külön kell megemlékezni az erdélyi fazekasokról, valamint az alabástrom és aragonit művekről, amelyek a készletek eladásán felül számottevő pórtrendelésekhez is jutottak.

Az erdélyi kiállítás harmadik csoportja az erdélyi borvizeket hozta Magyarországra piacára, mégpedig teljes sikerrel. A kiállítók kóstolópróbák keretében mintegy három vagon borvizet adtak el és megrendeléseket vettek fel orvosok, egyetemi tanárok és vendéglősök köréből. Nagyobb méretű rendelések felvételét az ismeretes üveghiány és a szállítási nehézségek korlátozták.

„100 évesek csoportja” a Vásáron.

Nemcsak építészeti és látványosság — tehát propaganda — hanem üzletkötési szempontból is külön kell megemlékezni a „100 évesek csoportjában” résztvevő patinál cégek kiállításáról. A „100 évesek Tere” állandóan a látogatók érdeklődésének központjában állt. A közönség a legnagyobb tetszéssel szemlélte az elmúlt század építészeti stílusának nemes vonalait felélelő, a vásár legnagyobb terét egységbe foglaló épületsorozatát éppen úgy, mint ahogy sorbanállások árán is, egyébként végigjárta a magyar ipar régi eredetét és az ország gazdasági fejlődésével való szerves kapcsolatát igazoló kiállításokat.

Állami hivatalok és intézmények a Vásáron.

Az állami irányításnak egyre fokozódó jelentősége arányában ez évben

újabb szaporodott a köztisztviselőknek száma, amelyek a vásáron önálló propagandaakcióval vettek részt. Így önálló pavillonnal szerepeltek a m. kir. Kereskedelmi Hivatal, a 14 különféle szervezetet egybefoglaló idegenforgalmi pavillon keretében az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal, korszerű főzőbemutatók céljaira létesített épülettel a m. kir. Közélelmészeti Propaganda Hivatal, a vasutak szociális, gazdasági és idegenforgalmi jelentőségét kibomborító díszes épülettel a MÁV hatalmas önálló pavillonnal a M. kir. Dohányjegyedék és a „100 évesek Tere” egyik legsikerültebb épületével a Székesfehérváros közüzemei.

Külföldi államok hivatalos részvétele a Nemzetközi Vásáron.

A vásár gazdasági demonstrációj és látványosságai sorában az egyik legelőkelőbb hely ez évben a „Nemzetek Terén” fedorakozó külföldi államokat illette meg. A Németbirodalom gazdasági tájékoztatást célzó irodája állandóan megtelt export- és importlehetőségekről tárgyaló kereskedőkkel és iparosokkal. A legnagyobb tömegforgalmat a hatalmas birodalom gazdasági keresztmetszetét feltáró szovjet-pavillon és az olasz külkereskedelmi hivatal, valamint az olasz közlekedésügyi minisztérium két külön épületben elhelyezett kiállítása benyújtotta le. Hosszú emberlánc sorakozott azonban Szlovákia és Svájc rendkívül tartalmas két nemzeti pavillonja előtt is.

Külön akciók és érdekességek a Vásár életéből.

Az asszonyok tömegének megmozgása ez évben a szoktnál is nagyobb eredményre vezetett. Így különösen feltűnt a vásár

divatrevükjének sikere, amelyben gr. Bathányi Lajos védnöksége alatt 100 évvel ezelőtt megtartott „Végeletti Bál” legszebb kreációi mellett 350 modell keretében mutatták be a holnap divatját. Ugyancsak nagy sikert aratott a Baross Szövetség.

Nők táborának asszonynapja, melynek keretében több mint ezer meghívott hölgy előtt különleges divatbemutatót, szakcsinok takarékosági tanácsadót és a konyha racionalizálásáról szóló előadásorozatot tartottak nagy sikerrel a vásár területén. Általános érdeklődést keltett a kiállítók szociális áldozatkészségét tanúsító

erdélyi csecsemőkegelye-akció székelly bölcsőt mintázó bemutatója, amelynek keretében a közönség megláthatta azokat a felajánlott gyermekruhácskákat, amelyekkel vívő Horthy Istvánné fog azok között a szegénysorsú erdélyi csecsemők között kiosztani, akik a Kormányzó úr unokájával egy napon, 1941. január hó 17-én láttak napvilágot. A közönség által ez évben különösen kedvelt attrakciót jelentett a

rádióüzenet-közvetítés, amelynek — napokkal előre történt előjegyzések alapján — utolsó percét is kihasználták a jelentkezők. Hasonlóan nagy sikert jelentett a m. kir. posta vásári postahivatala által használatba vett alkalmi bejegyző, amelyet a posta többszázszor küldemény bérmentesítésére külön gépekkel alkalmazott.

Külön kell megemlékezni a vásár „kísérőjelenségei”-ről, azokról a kongresszusokról és közgyűlésekről, amelyeket az ország kereskedelmi és iparossága a legkülönbözőbb szakmák keretében a vásár ideje alatt tartott meg — részben a vásár területén. Ugyancsak a vásár rendkívüli jelentőségét igazolta azoknak a

külföldi notabilitásoknak sorozatos érkezése, akik a vásár alkalmát használták fel arra, hogy a magyar kormány gazdasági tényezőivel és a magyar magángazdaság vezetőivel, valamint a közhatóságokkal az érintkezést felvegyék. A vásárt felkereső előkelő vendégek között felemlítjük gr. Schwerin Krossigk birodalmi pénzügyminiszter, Raffaello Riccardi olasz valutaügyi miniszter, dr. Medriczky Géza szlovák gazdasági miniszter, Baldur von Schierach, az Ostromk birodalmi helytartója, Toffano olasz propagandaügyi államtitkár, Jung Fulöp bécsi polgármester és Hans Blaske bécsi alpolgármester, valamint Dallarati Scott San Giacomo dei Principi di Molifetta milánói podesztá látogatását.

A Belvárosi mozgóban
Szombaton utoljára:

Örökké,

nemulassa el megnézni!
Vasárnap ünnepi műsor: 1848. Mária Ilona
A Magyar szabadságharc, a nagyidők őrjási filmalkotása

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuthu. 1
A legkiválóbb magyar filmujdonság

Ma, tegnap, holnap

Szilágyi Szabó Eszter, Jávor Pál.
Mály Gerő, Somlay Arthur, Makláry

Hogyan lesz egy nagyvárosi pávából, falusi liba?
Lucien Barroux és Henry Garat
francia vígjátéka

Nagyvárosi lány

Premier szerdán az Apollóban
Kedden utoljára: **Kacagó műsor**

GAZDASÁGI ÉLET

Laky Dezső miniszter nyilatkozott a közellátás helyzetéről

Kunszentmártonról jelentik: (MTI) Laky Dezső közellátásügyi miniszter beszédet mondott Kunszentmártonban. Beszédében a közellátás kérdéseit tette szóvá. A nálunk felmerült problémák nem speciális kérdések. Spanyolországban a kormány arra kényszerült, hogy egyes emberek jövedelme szerint állapítja meg a fogyasztás mennyiségét. Senkinek sem jut napi 15 deka lisztből több. Nem kíván párhu-

zamat vinni, ez a példa azonban kiált. Azt kiáltja, hogy Magyarországon még holdog állapotok vannak. Az élelmezés nehézségeinek oka hogy a múlt évben a gondviselés igen szűken mért az országnak, a nyári mozgósítás alatt többet fogyasztottunk és Erdély kétmillió lakosát nekünk kell élelmezni. A miniszter azután a tavalyi és ideai árvíz súlyos pusztításaira mutatott rá.

Kielégítő az őszi vetések helyzete

A vetések állásáról és a mezőgazdaság helyzetéről kiadott legújabb hivatalos jelentés megállapítja, hogy az elmúlt két hét hideg és csapadékos időjárása a növényzet fejlődését hátráltatta, de a korán vetett és jó fejlődésben levő őszi gabonafélékre nem volt háros hatással.

A későn vetett őszi kalászosok azonban a hűvös időben nem jól bokrosodtak, ritkák maradtak és a bő csapadék következtében sok helyen megsárgultak és elgázosodtak. A rendkívüli időjárás miatt a szántási és vetési munkálatok sok vidéken még most folynak.

A jelentés szerint a repce részben elvirágzott. Helyenkint ritka és vízfoltos. Becőképződése közepes, néhol fagykárt és rovarkárt szenvedett. A jelentés már számszerű adatokat is közöl a repce terméskilátásairól.

A legrosszabbnak Hajdu vármegyében mutatkozik a recetermés ahol holdankint csupán másfél mázsára számíthatnak.

A kalászosok közül az őszi búzavetések közül a korán vetettek jól megerősödtek, elég sűrűek és szárnban vannak. A későbbi vetések alacsonyak helyenkint ritkák. További fejlődésükhöz meleg, száraz időt kívánnak. A rozsvetések legnagyobb részben kiképződtek. Az őszi árpa szárnban van, sőt helyenkint már kalászolni kezd. A tavaszi árpa egyenletesen kelt és a hűvös idő ellenére jól fejlődik, de száraz meleget és napfényt kívánna. A zab lassan fejlődik, meleg időt kíván.

A kapásnövények közül a kukorica

korai vetése jól kelt. Egyes helyeken még folyik a kukorica vetése. A burgonya korai fajtái lassan fejlődnek, a késő fajták ültetése még tart. A cukor- és takarmányrépa vetését legnagyobb részben befejezték. A korábbi vetések jól keltek, a későbbi vetések

Megállapodás jött létre a kolozsmegyei kettősbirtokosok határszéli forgalmáról

Kolozsvárról jelentik: A Kolozsváron tartózkodó magyar-román vegyes bizottság megállapodott a kolozsmegyei kettősbirtokosok határszéli forgalmáról. A megállapodást Kolozs megye törvényhatósága részéről Gaál Elemér alispán, Szász Ferenc dr. főjegyző, a város törvényhatósága nevében Deák Viktor dr. rendőrtanácsos román részről Gavris Joan őrnagy, Gheorgescu Vasile vámfőnök és Campeanu Joan határrendőrkapitány írták alá.

A megállapodás értelmében a határmenti birtokosok családtagjaikkal és munkásaikkal a mezőgazdasági mun-

azonban a hűvös időben lassan fejlődnek.

A kerti vetemények fejlődését a hűvös idő hátráltatja. A takarmányfélék közül a lóhere és lucerna, bár helyenkint foltos, általában kielégítő fejlődést mutat. A kedvezőbb fekvésekben első kaszálását megkezdték. A hozam vidékenként igen különböző. A zabosbüköny és baltacin vetése helyenkint még tart. A rétek a melyebb részekben még mindig víz alatt állnak. A magasabb és partosabb részekben a fű dúsan fejlődik.

A gyümölcsfák közül a kajszinbarack részben már elvirágzott. A hűvös és esős idő nem kedvezett a megtermékenyülésnek. A fagy és monila sok vidéken érzékeny károkat okozott. A cseresznye és meggy helyenkint még virágzásban van. A fagy egyes vidéken kisebb-nagyobb kárral járt. Az alma körte, szilva és dió helyenkint virágzik, sok helyen elvirágzott, elég jól kötött s így jó közepes termésre lehet kilátás.

A szőlők fejlődése a hűvös időjárás miatt továbbra is vontatottan halad. A május elején fellépett fagyok országszerte kisebb-nagyobb károkat okoztak. Az Alföldön sok szőlő még víz alatt áll.

kák elvégzése céljából a határt kölcsönösen átléphetik de csak ötkilométeres határsávban. A határátlépési igazolványokat az illetékes községi hatósági elöljáróság adja ki és a névjegyzéket a magyar és a román hatóságok kölcsönösen kicserélik. A határt kizárólag mezőgazdasági érdekből lehet átlépni. A határátlépő helyek a következők: Magyarókerke, Széklyó, Kalotaszentkirály-Zentelke, Nagykalota-Erdőfalva, Gyermónosor, Magyarlóna, Magyarfenes, Kolozsvár, Felek, Szamosfalva, Pata, Kolozs-Cseralja, Kiskályán, Magyarlónán és Szentgottárd-Gyeke.

Hősök Napja a váradi hősök virágbaborított temetőjében

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délelőtt csodálatosan szép, enyhe májusi napsütésben készülődött Szent László városa, hogy megünnepelje Hősök napját. Nem rendelte el senki, hogy fellöbögőzzék a házakat, mégis már kora reggel zászlódiszben úszott a város és ragyogó, ünnepi arccal és lélekkel siettek az emberek a Hősök temetőjébe, hogy jelen lehessenek az első, magyar Hősök Napján. A városi vasút megerősített járatokkal bonyolította le a felfokozódott forgalmat a Rulikovszky-uti temető felé. De nemcsak villamosokon, gépkocsikon és kocsikon, hanem gyalogszerrel és ezrével siettek ki a váradiak a temetőbe, ahol a hősök sírjait feldíszítve, virágerdőben találták.

Délelőtt fél tizenkét órára volt jelezve a Hősök ünnepének kezdete, de már tíz óra körül megindult az emberáradat. Felvonultak az iskolák, egyesületek kiküldöttet is. Szinte kivétel nélkül mindenki vitt magával néhány szál virágot, hogy feldíszítsenek egy-egy katonasírt. Hiszen alig él Váradon valaki, akinek hősi halottja nem volna.

Tizenegy órára már példás rendben álltak a hősi temetőben a katonaság, a rendőrség díszszázadai, a frontharcosok és hadirokkantak kiküldöttet s a cserkészleányok, akik díszemelvény közvetlen közelében álltak sorfalat. Gyönyörű látvány volt a ragyogó déli napsütésben a tengernyi nép, a sok, zászlók alatt

felvonult iskolásgyermek, amint a sírok között levő utakon elhelyekedtek.

Kevésfelé fél tizenkét óra előtt megérkeztek az előkelőségek. Vitéz Góthay Béla tábornok, a tisztikar élén, dr. Cziffra Kálmán vármegyei főispán, a város, a megye és a bíróságok vezetői, dr. Schriffert Béla püspöki helynök, Molnár Kálmán püspöki helynök, Brösztel Lajos és Imrik S. Zoltán apátkanonok, Freniu Valér görögkeleti püspök és sokan mások. Pontban fél tizenkét órakor megkezdődött az ünnepség.

A hősök emlékünnepejének lefolyása

Az ünnepséget a Himnusz vezette be, amelyet az egyesített vegyeskarok énekeltek Soós András kerületi karnagy vezetésével. Utána a város polgármestere ünnepi beszéddel hódolt a város és a megye halottai emlékének, majd megkezdődött a koszorúk elhelyezése.

Elsőnek vitéz Góthay Béla tábornok helyezte el a helyőrség koszorúját a Himnusz hangjai és a díszszázad tisztelgése közben.

Azután a város polgármestere a város, vitéz Nadányi János alispán a megye közönsége nevében helyezte el a koszorút. A rendőrség koszorúját vitéz Horváth György, a Vitézi Székét Báthory-Szűts Sándor ny. tábornok, a hadirokkantakét Vargha Jenő elnök helyezte el. A Volksbund gyönyörű koszorúját három tagú küldöttség hozta és néma tisztelgással áldoztak a világháborús bajtársak emlékének. Koszorút helyezett el a MÁV fűtőház, a Nemzeti Munkaközpont, az Iparbeszűlet, a Nyilas kereszties Párt, a Szent László-gimnázium és a zsidó frontharcosok küldöttsége is, jelmondatok kíséretében.

Az egyesített férfikarok elénekeltek a Szózatot, majd a díszszázad elvonult a helyőrségi parancsnok és a megjelent előkelőségek előtt.

Huszonöt ezer főnyi közönség ünnepelte Szabadkán a hősök emlékét

Szabadka (MTI.) Káprázatos ünnepség keretében folyt le a Hősök ünnepe. Szombaton fátylasmenet volt, amelyen huszonöt ezren vettek részt. Az ünneplő közönség lelkesen ünnepelte a kormányzót és a honvédséget. Vasárnap reggel a városháza előtt felvonultak a társadalmi és kulturális egyesületek. Silley Antal hadtestparancsnok szemlét tartott. Ezután a temetőben megkoszorúzták a hősök emlékkövét.

Délben futott be a nagyváradi staféta, amely húsz óra alatt kétszáz kilométert futott be. Már a város előtt ünnepélyesen fogadták és a városban is nagy lelkesedéssel ünnepelték őket. A fogadtatás után a vendégek tiszteletére díszebédet adtak. Délután a katonazenekarok térzenéket adtak a kormányzó né akciója javára, amelyet huszonöt ezer főnyi közönség hallgatott végig.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képkerezés

Falburkoló üvegcsempék
gyári lerakata

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILAGYI DEZSO-UTCA 5 SZAM.

ELOFIZETÉSI ARAK: Egész évre 90.
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

A MAGYAR ÁLLAMNAK AJAN-
DÉKOZTÁK A NAGYKÁROLYI
KÁROLYI-KASTÉLYT. Nagyvárad.
Saját tud. Hétfőn délelőtt
12 órakor a polgármester elnöklé-
vel ülést tartott az üzemigazgatóság.
Az ülés folyó ügyeket tárgyalta.

A magyar államnak aján-
dózták a nagykarolyi
kastélyt. A történelmi ne-
vezetességű nagykarolyi Károlyi-pa-
lotát a körülötte elterülő 30 holdas
parkkal együtt tulajdonosa, gróf Ká-
rolyi Gyula volt miniszterelnök fe-
lesége a magyar államnak ajándé-
kozta katonai nevelőintézet céljaira.
Az épületet és a parkot háromtagu
bizottság vette át. Az adomá-
nyozás egyetlen feltétele, hogy to-
vábbra is megőrzi az épület ősi lo-
vagvára emlékeztető formáját.

Elhalasztották a Tűzharcosok pün-
kösdí díszbáborozását. A magyar Tűz-
harcos Szövetség nagyváradai főcso-
portja a pünkösdi ünnepekre tervbe
vett díszbáborozását közbejött akadá-
lyok miatt — egy későbbi időpontra
halasztották. Elnökség.

75% NAGYVÁRAD PÓTADÓJA.
Nagyvárad. Saját tud. Megállapítot-
ták a város 1941. évi pótdóóját, amely
75 százalék lesz. Ebben a kérdésben
egyébként külön törvényhatósági in-
tézkedés várható. A polgármester a
pótadóra vonatkozólag kijelentette,
hogy a pótdóó viszonylagosan azért
magas, mert rengeteget kell pótolni,
amit 22 év alatt elmulasztottak. Ha
nem is egy évben, de 4-5 év lefor-
gása alatt mindent ki kell javítani.

A budapesti leventék emlékszlózt
vittek a kolozsvári diákoknak, Kolozs-
várról jelentik: (MTI) A budapesti le-
venték a kolozsvári ifjúságnak zászlót
vittek, amelyet Szendy Károly Bud-
apest polgármestere adott át a Má-
tyás király diákházban. Ezután a bu-
dapesti leventék bemutatót tartottak

ÁTALAKITJÁK A VÁGÓHIDAT
Nagyvárad. Saját tud. Sas Elemér
miniszteri osztályfőnök, Csérny István
miniszteri titkár, dr. Soós István pol-
gármester és dr. Gyapay László al-
polgármester megtekintették a vágó-
hid berendezését. Megállapították,
hogy a vágóhid mai helyzete és be-
rendezése nem megfelelő és intézked-
ni kell egy új tervezet elkészítése
céljából.

FELÁRU UTAZÁSI KEDVEZ-
MÉNYBEN RÉSZESÜLNEK A
SZABADSÁGRA UTAZÓ MUNKÁ-
SOK. Budapest. A Magyar Távirati
Iroda jelenti: Varga József iparügyi
miniszter ebben az évben is idejében
intézkedett, hogy azok a munkások,
akik fizetési szabadságukat nem ia-
kóhelyükön töltik, feláru utazási ked-
vezményben részesüljenek. Ugyancsak
kedvezményben részesül a munkás
felesége és 14 éven aluli gyermeke
is, ha a családfővel utazik.

Vasárnapi felvételeit
Major Vilmánál
dolgoztassa ki
Nagy Sándor utca 1 sz.

BIZOTTSÁG ALAKULT A VÁ-
ROSI HÁZAK LAKBÉREINEK
MEGÁLLAPÍTÁSÁRA. Nagyvárad.
Saját tud. Ismeretes, hogy a város
felmondta az összes városi tulajdon-
ban levő bérházak lakásainak és üz-
lethehelyiségeinek bérletét. Dr. Soós
István polgármester most az előír-
ásoknak megfelelően bizottságot neve-
zett ki az új bérösszegek megállapítá-
sára. A bizottság elnöke a polgár-
mester, tagjai: Klemens Rezső na-
másnok, dr. Thury László főügyész,
Pintér István és dr. Krüger Jenő
törvényhatósági bizottsági tagok. A
bizottság szerdán délelőtt ül össze,
amikorra több más bérház bérleti
szerződéseit is bekértik összehasonlí-
tás végett.

Diákok kötelező munkaszolgáltatása
Szlovákiában. Pozsonyból jelentik: (B
T.) A szlovák kormány elhatározta,
hogy bevezeti a diákok kötelező nyári
munkaszolgáltatását. Ezt az akciót már
ebben az évben megkezdik. Ez évben
még önként lehet jelentkezni, de jö-
vőre minden diák köteles négy héti
mezőgazdasági vagy más munkában
résztvenni.

A JÖVŐ HETEN ÜLESEZIK A
KISGYÜLÉS. Nagyvárad. Saját tud.
A kisgyűlést valószínűleg a jövő
hét folyamán hívják össze, hogy elő-
készítse a legközelebbi közgyűlés
tárgysorozatát.

A hentesárak készítéséről kiadott
március 7-iki rendeletet a kormány
újabb rendelettel módosította, akként,
hogy május 25-től kezdve kolbászárak
fehérárak felhasználása nélkül legfel-
jebb 90 százalék sertéshús felhasználá-
sával is készíthetők.

1 PENGŐ — 10 DINÁR. A hiva-
talos lap rendeletet közöl a vissza-
csatolt délvidéki területek fizetési-
forgalmáról. E rendelet szerint a bel-
földi fizetési forgalomban a pengő
és a dinár közötti átszámítás árfo-
lyama a következő: 1 pengő 10 dinár,
10 dinár 1 pengő.

Borzalmas gyilkosság Nagyváradon.
Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap este
fél 10 óra tájban a Szent István tér 3.
számu házba hívták a mentőket, ahol
átszurt torokkal, vérbefagyva találtak
Kovács Julianna bejárónőt. A mentők
már hiába érkeztek, az áldozat halott
volt. Az eddigi vizsgálat szerint a gyil-
kosságot egy katona követte el, aki
tettének elkövetése után elmenekült.
Kézrekerítésére széleskörű nyomozás
indult.

GÉPKOCSIJÁVAL HÁROM EM-
BERT GAZOLT EL A PESTI GÖ-
RÖG KÖVET LEÁNYA. Budapestről
jelentik: Három embert elgázolt a
Margitszigeten a görög követ leá-
nyának autója. A leányt előállították
a főkapitányságra és kihallgatták.
Kocsija hetven kilométeres sebessé-
ggel haladt. Az elgázolt három szem-
ély közül egy idős ügyvéd sérült
meg legsúlyosabban.

Holnap oltják be himlő ellen az
egy éves gyermekeket. A tisztifőorvosi
hivatal felhívja a közönség figyelmét
hogy az 1940. évi március 1-től 1941.
évi február 28-ig született gyermekek
oltása holnap, május 27-én reggel 8
órától délután 6 óráig történik meg-
szakítás nélkül. Az oltás helye az Ola-
szí városrészben és a Szőlőhegyen lak-
kók részére Mikszáth Kálmán u. 41.
szám alatt, az Újvárosban, Csillagvá-
rosban, Velencén és az Ósi telepen
lakók részére pedig a Rulikovszky ut
4. szám alatti Zöldkereszt Egészség-
ház. Az oltásra a gyermekeket meg-
fürdetve és tiszta ruhában kell elvin-
ni; a gyermekek születési anyakönyvi
kivonatát a szülők hozzák magukkal.
Az oltásról való elmaradás kihágás
és azt szigorúan büntetik.

ÜZEMIGAZGATÓSÁGI ÜLÉS.
Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délelőtt
12 órakor a polgármester elnöklé-
vel ülést tartott az üzemigazgatóság.
Az ülés folyó ügyeket tárgyalta.

HALALRA ÍTÉLTÉK MONTEVEN
HADNAGYOT. Vichyből jelentik:
(NTI) A clermont-ferrandi haditör-
vényszék halálra ítélte Jean Monteven
hadnagyot, aki Szenegál elfoglalását
meg akarta könnyíteni az angoloknak.
Bizalmi emberét 20 évi kényszermun-
kára hét vádlottat 2-5 évig terjedő
fegyházra ítélték. Valamennyinél el-
rendelték a vagyon elkobozást és a
katonáknál a lefokozást.

Üngyuitók újra
kanhatók
TISZAY óránál Rákóczi-ut 6.

Misszirt rejtett el Lébi Sámuel vagy bumbákat

Nagyvárad. Saját tud. Árulrejtés,
illetve árdrágítás, visszaélés vádjával
állott a nagyváradai törvényszék bü-
ntetőtanácsa előtt Lébi Sámuel nagy-
piactér 4. sz. alatti kereskedő. Lébi
ellen már a román bíróság egyidőben
ítéletet hozott és árulrejtésért 8000
lei pénzbírságra ítélte. A vádlott meg-
fellebbezte az ítéletet s miután a ro-
mán törvényszéken bíralták el, a
vonatkozó törvény értelmében a ma-
gyar törvények alapján újra tárgyal-
ták az ügyet.

A vád szerint 1940. március 27-én
Vancsa Áron hatósági megbízott egy
rendőr kíséretében bement Lébi Sá-
muel üzletébe, hol a gyanu szerint
fekete pamutot árultak. Vancsa bum-
bákat kért, mire Lébi azt felelte,
hogy bumbák nincs, csak misszirt
van. A házkutatás során azonnal
megtaláltak 39 csomag bumbákat s
ezért indult meg az eljárás.

A törvényszék mindenekelőtt tisz-
tázta, hogy a bumbák és misszirt pa-
mutfonalát jelent, az utóbbi jóval
gyengébb minőségű. A tárgyalás so-
rán megállapítást nyert, hogy az áru
eltitkolása szándékosan történt.

Lébi védője azzal érvelt, hogy an-
nak az egyennek, akinek nincs vevő
szándéka, a kereskedő nem köteles
az árut megmutatni. A törvényszék
más állásponton helyezkedett és Lébit
bűnösnek mondta ki árulrejtésért
s ezért 266 pengő 66 fillér pénzbír-
ságra ítélte. Vádlott védője felleb-
bezést jelentett be.

Nagyvárad thj. város adóhivatalától Versenytergatalási hirdetés

Alulírott városi végrehajtó ezennel
közhírré teszem, hogy köztartozás fe-
jében lefoglalt és városi raktárba be-
szállított ingóságokra, az 1927. évi 900
P. M. sz. rendelete értelmében 67-69.
paragrafus alapján az első árverést
1941 június 3 napján délelőtt, a másod-
dik árverést 1941 június 11. napján
délelőtt a városi raktárban Thaly Kál-
mán és Szent József utca sarkán 5.
szám alatt ezennel kitűzöm.

Árverési feltételek:
1. Az első árverésen az egyes ingó-
ságok akkor fognak eladatni ha a
becsértéknek legalább háromnegyed
része megigértetik.
2. A második árverésen azonban az
ingóságok a becsérték háromnegyedén
alul is a legtöbbet ígérőnek minden-
esetre eladatnak.
3. A vételár készpénzben azonnal fi-
zetendő.

Nagyvárad, 1941. május 26.

Mester Mihály, végrehajtó.

Junius 2-án lesz a Hegyközség közgyűlése

A nagyváradai hegyközség elnöke
értesíti a nagyváradai hegyközség
tagjait, hogy a közgyűlés napját
alábbi tárgysorozattal 1941. évi ju-
nius hó 2-án, délelőtt 10 órakor a
városháza közgyűlési termében tűz-
ki azzal, hogy a közgyűlésen lehető-
leg teljes számban megjelenni szí-
veskedjenek. 1. A szolgálati szabály-
rendelet alköziása. 2. A hegyközség
1941. évi költségvetése. 3. A hitál-
ügyek. 4. A hegyi munkarend és a
munkabérek megállapítása. 5. Ut-
ügyek. 6. Hegyőröknek fegyverrel
való ellátása. 7. Gál Károly hegyőr
elbocsátása. 8. Működési rend meg-
változtatása. 9. Esetleges indítványok
tárgyalása. a hegyközség elnökénél
a 85.000/1938. F. M. rendelete értel-
mében 24 órával előbb beadandó.

Határozatképtelenség esetén a köz-
gyűlés határnapját a 85.000/1938. F.
M. rendelet 18. §-ának (6) bekezdése
alapján 1941. évi június hó 8-án dél-
előtt 10 órára tűzöm ki a városháza
nagytermében.

Német film az 1848-as magyar szabadságharcról

— Mária Ilona, 1848. — Bemutató
nagyvárad Belvárosi Mozgó-ban —

Vasárnap kezdte meg a nagyváradai
Belvárosi Mozgó annak a nagyszabású
UFA-filmnek a bemutatását, mely egy
megható regényes történet keretében
az 1848-as magyar szabadságharcot dí-
csőíti. A regényes történetben Schwar-
zenberg herceg osztrák külügyminisz-
ter, a Metternich utóda magyarbarát
politikát akar csinálni, aminek beis-
mozgatója egy magyar származású fő-
uri nő iránt érzett szerelme. Schwar-
zenberggel szemben Windischgrätz
és a kamarilla erőlteti a magyarok el-
ryomására irányuló politikát. A ké-
pekben nagyszerű elevésséggel vanul
fel a bécsi udvar a maga bálozó, in-
trikáló, nagypolitikát csináló szinész-
geivel. Megjelenik a magyarok elleni
elnyomások sok jellemző képe is, vi-
szont ezzel szemben az ellenhatás ugy
a néphez, mint a nemességben. A bé-
csi udvar magyar főuri rétegében is
félkel a nemzeti érzés. Testőrtisztek és
más magasállásúak is odatödulnak
kossuth hívására a nemzeti hadsereg-
be. Megragadó képek ábrázolják Kos-
suth és Görgey népszerűző tevékeny-
ségét. Hogyan siet szegény és gazdag
a maga adományával a haza oltára-
ra, hogyan öntik ágyukká a harango-
kat, hogyan kovácsolják az utolsó kis
falusi műhelyben is a fegyvereket
hogyan nő ki a nép önkéntes össze-
regléséből a honvéd hadsereg, mely
1849 tava-zán ki is szorítja az osztrá-
kokat. Érdekes korszerű harci művel-
tek és társadalmi jelenetek teszik egé-
szben nemes izgalmuvá a film forgását.
A győzelmes képek mögött megjelenik
az orosz nagyhatalom segítségül hívá-
sának a fenyegetése is, de a magyar-
ság mindennel szemben vállalja a hősi
ellenállást. A magyar származású bé-
csi főuri nő is a szerelem és a haza
közti konfliktusban a magyar haza
iránti hűségét választja. Wessely Pau-
la, a bécsiek nagy művésznője játszó-
ja ezt a megható s lélekemelő szerepet.
Az egész darab a legmodernebb techni-
ka eszközeivel ugyanazt a hatást fejti
ki, mint amilyen hatású lehetett an-
nak idején Jókainak a „Köszívű em-
ber fia” című regénye. Tanulóknak,
katoláknak minden jó magyarnak
meg kell néznie, mert felejthetetlen
lelki élményben fog része lenni.

Hétfőn megkezdődött Kolozsváron a középiskolai tanárok átképző tanfolyama

Kolozsvárról jelentik: A keleti és erdélyrészi területeknek a magyar Szent Koronához történt visszacsatolásával szükségessé vált az érintett területeknek az anyaországi tanügyi közigazgatás által kialakított egységes szellembe való bekapcsolása. A visszatért keleti és erdélyrészi területek tanárai és igazgatói részére a szükségessé vált, úgynevezett átképző tanfolyamot Erdély fővárosában, Kolozsvárott rendezik meg és a tanfolyam megrendezésével a kolozsvári tankerület főigazgatóját, dr. Illés Gyulát bízták meg. A tanfolyam célja az azonos nevelési szempontok szerint irányított, egységes nemzetnevelési rendszerbe illeszkedő, nevelési rendszer meghonosítása a visszacsatolt keleti és erdélyi részeken a tanügyi hatóságok munkakörének és célkitűzéseinek ismertetése, az igazgatók és tanárok nevelési és irányító munkásságának megjelölése. A tanfolyam előadói ennek megfelelően állították össze munkarendjüket. A tanfolyam egyébként hétfőn kezdődött meg. A keddi és a szerdai napokon az iskolatípusok szerinti, elkülönített gyakorlati előadások lesznek. Ezeknek előadói: *Török Árpád*, állami gimnáziumi igazgató, *Rozsónay Zoltán*, állami tanítóképzőintézet tanár, kolozsvári tankerületi királyi főigazgatói hivatali szakelőadók, *Molnár Oszkár* dr., *Horn József* dr., tanügyi főtanácsosok, *Lőrincz Pál*, *Barcza István* dr., *Nyári László*, *Kolb László*, *Etelaky Lajos*, *Rákossy István* és mások.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei:

— **Dankó Pista** nótafája — első filléres helyáru előadása hétfőn este 8 órakor lesz. Helyáruk 30 fillértől 120 fillérig.

— **Hajnalodik** — jubileumi előadása. Kedden este 8 órakor tartja a színház az első jubileumi előadását a Hajnalodik című irredenta színműnek, mely eddig frenetikus siker mellett állandó zsúfolt házak előtt került színre. Helyáruk erre az előadásra 30 fillértől 120 fillérig.

— **Bukaresti kaland**. A színház legközelebbi és egyben ünnepi bemutatója Kovács László zenés vígjátéka a Bukaresti kaland lesz amely zenés mű a mult idők hű életképét viszi színpadra. A megszállás alatti életet, a csarab román szereplőit ábrázolja az író. A Bukaresti kaland II. felvonásában fellép My Margot, a világhírű táncművész. — A Bukaresti kaland csütörtökön este, pénteken, szombaton este, vasárnap délután és este és hétfőn este lesz a színház műsorán, mindenkor rendes helyárukkal.

— **Aranykalász** — operett újdonság — filléres helyárukkal szerdán este lesz a színház műsorán. Helyáruk: 30 fillértől 120 fillérig.

Heti műsor:

Hétfő este 8 órakor: **Dankó Pista** nótafája. Első filléres előadása. Helyáruk 30 fillértől 120 fillérig.

Kedden este 8 órakor: **Hajnalodik**, 25-ik jubileumi előadása. Filléres helyárukkal.

SPORT

Nagyszerűen sikerült az erdélyi birkozó bajnokság versenye

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap szépszámu nézőközönség előtt zajlott le a Kereskedelmi Csarnok nagytermében az erdélyi birkozó bajnokság küzdelme. A versenyen 64 versenyző vett részt. Izgalmas és változatos küzdelmekben gyönyörködhetett a közönség. A nagyszámu résztvevő miatt a mérkőzések éjjel 3 óráig tartottak.

Részt vett a versenyen minden számottevő magyar versenyző, hiszen ez válogatónak is számított az olasz-magyar visszavágó előtt.

Nagyvárad szépen megállta a helyét. Tözsér ismét bebizonyította, hogy vitán felül legjobb súlycsoportjában. Önyerte a legszebben birkozó versenyző részére kiírt babérkoszorút is. A többi bajnokok és helyezettek is értékes tiszteletdíjakat kaptak.

Feltűnően jól szerepeltek a debreceni birkozók is.

A verseny részletes eredményei a következők:

Légsúly: Bajnok: Tözsér (Törekvés) 2. Zsámboki (Ceglédi MOVE). 3. Gyarmati (B. Vasutas).

Pehelysúly: Bajnok: Fecske (B. MTE). 2. Tormási (B. Vasutas). 3. Illés (Dunakeszi Magyarság).

Váltósúly: Bajnok: Nagy (WMTK).

2. Mihályfi (Debreceni Vasutas). 3. Hegedűs (B. Vasutas).

Könnyűsúly: Bajnok: (BSZKRT). 2. Gál (Ceglédi Vasutas). 3. Pintér (B. Vasutas). Meglepetés Gál veresége Fomertől.

Középsúly: Bajnok: Somorjai (BSZKRT). 2. Németi (Debr. Vasutas). 3. Vasvári (Ceglédi Vasutas).

Félnehézsúly: Bajnok Kovács Gyula (B. Vasutas). 2. Torányi (Debreceni Vasutas). 3. Gedeon (Debr. Vasutas).

Nehézsúly: Bajnok: Kassai (B. Vasutas). 2. Vitális (BSZKRT). 3. Kasza (Debr. Vasutas).

Pontverseny: 1. B. Vasutas 11 p. 2. BSZKRT 8 p. 3. (Debr. Vasutas 8 p. 4. Ceglédi MOVE 4 p. 5—7. Törekvés N. Váradi, WMTK és az MTE 3 p. 8—9. Ceglédi Vasutas és Dunakeszi Magyarság 1 ponttal.

A nagyszabású verseny rendezése körül Daróczy Lajos, Mansberger G. és Farkas Sándor tevékenykedte. A zsűri szerepét Franko Mihály birkozó bíró bizottság elnöke és Urbán Miklós szövetségi titkár töltötték be. Az egyes mérkőzéseket Matura szövetségi edző Patay József és Előd József vezették le.

Biztosan győzött a NAC Békéscsabán

NAC—Körösvidéki válogatott 3:1 (2:0)

A zöld-fehérek Hősök napján Békéscsabán vendégszerepeltek ahol a Körösvidéki válogatottal mérték össze erejüket. A legtöbb NAC játékos a pünkösdi megerőltető nagyjelentőségű mérkőzésekre való tekintettel kímélte magát, de így is biztosan győztek s játékukkal meghódították a békéscsabaiakat.

Mintegy 3500 néző előtt mérkőzött meg a két együttes. Előzőleg vitéz Jánossy Békéscsaba polgármestere üdvözölte a bajnokságot nyert NAC csapatát, majd zászlócsere következett.

Végignézte a mérkőzést Gálffy András az MLSz főtájkára és Gervay is.

Az első féldőben iskolázik a NAC. Szébbnél szebb támadásokat vezet, amelynek eredményeképpen a 19-ik, majd a 35. percben Sárvári góloz.

Szünet után a hazaiak is rákapcsolnak és sikerül szépíteniük az eredményen. A 42. percben azonban Bodola újra növeli a gólarányt.

Mérkőzés után bankett következett.

A Gamma nyerte a kieső rangadót

A vasárnapi NB eredmények körülbelül a várakozásnak megfelelő eredményeket hozták. Meglepetések talán csak a Diósgyőri csapat az ötödik helyre csúszott le. Bizonyos mértékben meglepetés a Ferencváros hatalmas gólarányú győzelme is a jóképességű Tokod ellen, mert ezt az arányt még a legvérmesebb szurkoló sem remélte. A bajnokságot hetedik gólja a századik rugott gólt jelentette, ezt csak a Kispest elleni mérkőzésre várták. Érdekes a bajnoki táblázat alakulása a vasárnapi forduló után. A Szolnok a harmadik helyre ugrott fel, utána vele egyenlő pontarányú következik a WMFC, a Diósgyőri és a Szeged FC csapata, a Tokod viszont bekerült a kiesők közé. A kieső rangadót a Gamma nyerte a Törekvés ellen. Megpecsételtnek látszik a Haladás és a Törekvés sorsa, a hátralévő mérkőzések során irtózatos harcot vív a bentmaradásért a Tokod, Gamma, Bszkrt

és az SBTC csapata. Részletes eredmények a következők:

Ferencváros—Tokod 7:0 (3:0).
Ujpest—Haladás 4:3 (1:1).
Szolnok—SBTC 5:0 (3:0).
Szeged—WMFC 3:1 (1:0).
Elektros—Diósgyőri 2:1 (1:0).
Kispest—BSZKRT 4:1 (3:1).
Gamma—Törekvés 3:1 (1:0).

A bajnoki táblázat vasárnapi forduló után a következőképpen alakult:

Ma megkezdik az atlétikai pálya építését

Az erzsébetligeti pálya építésénél megfelelő helyet hagytak az atlétika számára. Egyidőben már úgy volt hogy megcsinálják az atlétikai pályát, de valamit közbejött s az elkövetkező években is mindig csak ígéret, illetve álom maradt a munkálatok megkezdése.

Most azután hosszas tárgyalások után a városi költségvetésbe jelentős

összeget vette kifel sportcélokra s ebből az összegből 2000 pengőt már ki is utaltak az atlétikai pálya felépítésére. Tóth városi főmérnök hétfőn délelőtt száll ki a színhelyre az előkészületek elvégzésére. Szinte az atlétikai pályát és kijelölik az ugrópályát. A további munkálatot szakszerűség szempontjából Szolnay Sándor, a MASz kerületi szakoktatója irányítja.

A magunk részéről őszinte örömmel üdvözöljük ezt az első elhatározó lépést, amelytől a várad atlétikai további fejlődése várható.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Utcai butorozott szoba azonnal kiadó Sal Ferenc u. 29. 545

Keresek egy kis butorozott szobát, vagy egy kis szoba konyhás lakást olyan házban, melynek udvarán sertés és baromfit lehet tartani. Címét írásban a kiadóba kérek. 544

Hűlőgépek

Középkorú nő háztartásba, öreg párhoz vagy bármely állást vállal, Weiszné, Pece u. 8. ajtó 3. 540

Lakótársnőt keres teljes ellátással jobb iparos asszony. Csáky István u. 32. ajtó 11 522

Magyar urinók kabátjukat, ruháikat Magyarinénál készíttetik. Katolikus Kör épület. 533

Kultura Középiskolai Magántanfolyam gyors, lelkiismeretes, eredményes. Budapest. Mester u. 4. IV—3. (Valaszbélyeg). 398

Adás-vevés

Használt férfiruhát prima anyagból cleson csak Molnárnál vehet. Bemérter 1. udvarban. Ruhákért magas arat fizetek 505

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas aron veszek. órát, ékszerit javítok. — Gyenge István ékszerész, Rákóczi u. 19

Házvevők háromszobas, fürdőszobas parkirozott magánház Váradi legszebb utcáján huszezerért eladó. Továbbá keresek megvételre szép ebédlőt. Erdekölödes: telefon 2119, délután 4—6-ig, — vagy ajánlatok Háztulajdonos jellegére kéretnek. 541

Aranyat, ezüstöt, ékszerit magas aron veszek. Haslinger ékszerész, Rákóczi ut 8. 545

Nagy tűzhely eladó. Frenzel Szent János u. 48. 543

Alig használt finom szakett eladó. Cim a kiadóban. 542

2 ajtó jégszekrény jó karban eladó. Beóthy Ödön u. 57. 510

UJSAG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Allást nyer

Tagygyűjtőket urakat, hölgyeket magas jutalékkal, rövid próbaidő után fix fizetéssel felvesszünk. Jelentkezés: gróf Teleki u. 2. I. em. Fonciere Biztosító délelőtt 9—12 között. 546

Kiadótulajdonos:

szent László-nyomda RT

Fő- és felelősszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc**
Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 3. szám.